

La oss gjøre jobben

FOTO: FAGFORBUNDET BÆRUM

Ikke privatisér: Frp og Høyre foreslår konkurranseutsetting i mange kommuner. Fagforbundet Bærum, med leder Bjørn M. Johnsen i spissen møter forslaget offensivt.

– Det billigste og beste er å rekommunalisere det som er privatisert og droppe konkurranseutsettingen av renholdet.

Side 3

Urettferdig

Er du over 65 år og får full AFP beregnet som alderspensjon? Vær klar over at du ikke lenger kan jobbe ved siden av pensjonen uten at den blir redusert. LO Kommune håper at ny kontakt med KS vil gi noe annet enn en kald skulder.

Side 2

Pensjonsjungelguiden

Pensjon skaper hodebry, ikke minst for Fagforbundets tillitsvalgte. De får mange spørsmål. Da gjelder det å trå varsomt. OSS tillitsvalgte har sett på hvordan du som tillitsvalgt må gå fram for å være på den sikre siden.

Side 4-5 og 7

Skillelinjer

Det er på skatt og skattenivåer vi kan se de store politiske skillelinjene. Mener vi at skatt er et virkemiddel for en rettferdig fordeling og gode kollektive løsninger eller er skatt en uting, og vi er alle vår egen lykkes smed?

Side 6

FOTO: HEIDI STEEN, FAGBLADET

ILL.FOTO: KARI-SOFIE JENSEN

ILL.: TRUDE TIENSVOLD

NYHET

Antall brannvesen skal ned, men beredskapen skal styrkes: Harald Hagen har med seg brannbilen sin på arbeidsplassbesøk i Barnas hus barnehage i Mo i Rana.

Styrker kommunal beredskap

Arbeidsgruppa vil beholde 620 brannstasjoner, selv om antall brannvesen reduseres.

I dag er det 264 brannsjefer i Norge, hvor kun 81 jobber på heltid. 183 brannsjefer er deltidsansatt og har annen jobb ved siden av brannsjefstillingene.

Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap har allerede foreslått å redusere antall alarmsentraler (110-sentralene) fra dagens 19 til 12. Arbeidsgruppa foreslår å knytte 110-sentralen nærmere politi og AMK-sentralene (113). Arbeidsgruppa foreslår ett nasjonalt nødnummer og én nasjonal løsning for nødsentralene. De mener i tillegg at det må vurderes å la politidistriktenes grenser også gjelde for alarmsentralene.

Store ulykker skal granskes

I rapporten tas det til orde for å samlokalisere brann- og redningsetatene med de forskjellige enhetene av sivilforsvaret. Arbeidsgruppa vil også ha på plass en ulykkeskommisjon ved store hendelser og alvorlige ulykker.

– Vi er dårlige på å granske ulykker i dag. Når ulykken er over så er samfunnet ferdig med den hva gjelder brann- og redningsoppgavene – uavhengig om jobben ble løst godt eller dårlig. Det er et savn i bransjen å få gransket store ulykker og avklare hva som kan forbedres, sier Mosti.

Arbeidsgruppa foreslår også felles organisering av feiertjeneste, brannforebygging og lokalt el-tilsyn.

OLA TØMMERÅS

Fra 295 til 19 brannvesen

Dagens 295 brannvesen kan bli redusert til 19. Det foreslår arbeidsgruppa som har utarbeidet framtidens brann- og redningsvesen.

Justis- og beredskapsdepartementet har fått rapporten om framtidens brann- og redningsvesen. I arbeidsgruppa har Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB), LO, KS, YS, forskere, fylkesmannen i Telemark og representanter fra flere interkommunale brann- og redningsvesen deltatt.

Revolusjonerende ideer

– Mange av disse ideene er ganske revolusjonerende, sier leder av norsk Brannmannsforum, Bjørn Rønning.

– Det er viktig at departementet følger anbefalingen om å legge framtidens

organisering ut på bred høring. Her er det skissert mye nytt som angår mange innenfor brann og redning, påpeker han.

Et viktig punkt for Brannmannsforumet er at de ansatte fortsatt er ansatt i sine respektive kommuner.

– At organiseringen gjøres annerledes med større brannvesen betyr ikke at det må opprettes interkommunale selskaper. Det er viktig for oss at brannkonstabler forblir kommunalt ansatte, sier han.

Geir Mosti, tidligere nestleder i Fagforbundet, representerer LO i arbeidsgruppa. Etter ett års arbeid har arbeidet munnet ut i en omfattende rapport.

– Det gjenstår å se hvor mye av dette Justis- og beredskapsdepartementet kommer til å følge, men jeg mener våre forslag kan forbedre brann- og redningstjenesten i Norge vesentlig, sier Geir Mosti.

Han mener det er gjennomførbart å redusere fra 295 til 19 brannvesen i Norge.

– Få og store brannvesen vil gi bedre kompetanse for spesielle ulykker og hendelser, slik som ved forurensing, klimændringer, tunnelulykker, jernbane, brann i avfallsanlegg og båter, påpeker Mosti.

Rekommunaliser renholdet

Fagforbundet Bærum møter forslag om ytterligere privatisering offensivt. Leder Bjørn M. Johnsen mener det billigste er å rekommunalisere alt renholdet i kommunen.

Frp og Høyre har bedt rådmannen i Bærum om å gå igjennom driften i kommunen med tanke på å la private overta. Først ut er renholdet i kommunen, der halvparten har vært utført av private siden 2007.

Rådmannen foreslår enten en virksomhetsoverdragelse av det resterende kommunale renholdet, eller å fase det ut ved at alle nye oppdrag skal utføres av private firmaer. Rådmannens forslag viser at Bærum kommune kan spare to millioner ved en privatisering.

Sparer ikke penger

– Det er 2,6 prosent av budsjettet på 75 millioner. Det er ikke store innsparingen, mener Bjørn M. Johnsen. Han mener det ikke først og fremst er økonomiske argumenter som ligger til grunn for privatiseringsforslaget.

I 2007 vedtok kommunen at 50 prosent av renholdet skulle være kommunalt. De interne renholdstjenestene var den gang 20-30 prosent dyrere. Det ble derfor stilt krav til effektivisering og prisreduksjoner.

– Det startet en prosess der arbeids-

giver og Fagforbundet sammen med de ansatte gikk gjennom organiseringen og gjorde flere betydelige forandringer av driften. De ansatte har vært positive til forandringer som måtte gjøres og jobbet knallhardt for å få ned utgiftene. Målet var at kostnadene på det kommunale renholdet skulle komme ned på linje med det private, sier Bjørn M. Johnsen.

Slag i ansiktet

Han mener den foreslåtte privatiseringen derfor er et slag i ansiktet på de ansatte i kommunen.

– Vi har jobbet for å møte politikernes krav om effektive tjenester i kommunen. Det har vi klart. Om vi holder pensjonsutgiftene utenfor, er faktisk det kommunale renholdet 12-13 prosent billigere enn det private, påpeker fagforeningslederen.

– De ansatte har gjort sin del av jobben. Jeg mener det er umoralsk når politikerne ikke oppfyller sin del av avtalen, sier Johnsen.

Tar ikke med alle utgiftene

Fagforbundet Bærum mener dessuten at rådmannen ikke tar med alle utgiftene i

Fagforbundet Bærum: Renholdere i Bærum med sin fagforeningsleder Bjørn M. Johnsen slåss mot privatisering.

regnestykket sitt. Ved en virksomhetsoverdragelse vil kommunen fortsatt ha pensjonsforpliktelser i størrelsesorden 1,6 millioner i året. Disse utgiftene er ikke med i regnestykket til rådmannen.

Når det gjelder å sette ut tjenestene på anbud er heller ikke transaksjons- eller kontrollkostnader regnet med.

Kommunen er billigst

– Hvis rådmannen tar med alle utgiftene i sine regnestykker kommer det kommu-

nale renholdet godt ut, sier Bjørn M. Johnsen, som har følgende utfordring til politikerne i Bærum:

– Ta med alle utgiftene i privatiseringsregnestykket. Ta alt renholdet tilbake i kommunal drift. Det gir billigst renhold.

NILS FREDRIK HANSEN

Slagplan for ungdomsverving

Her er ungdommenes slagplan for effektiv verving for å øke medlemstallet.

Rett før jul møttes ungdommens ledere og nestledere til en tre dager lang samling på Sørmarka, i regi av Fagforbundet Ungdom. Her var 25 deltakere fra 14 fylker, og på programmet sto en sentral del av fagforbundsarbeidet: verving.

Manet til kamp

Det var nyvalgt nestleder i Fagforbundet, Odd-Haldgeir Larsen, som sto for åpningen av samlingen. Han manet til kamp mot den borgerlige regjeringa:

– Norge har nettopp hatt et valg, vi har tatt et nytt retningsvalg, og den nye regjeringa har sagt at de skal ta oss i en mer liberalistisk retning. Det blir fire spennende år, selv om de kampene som Fagforbundet skal ta ligger der nesten uansett regjering. Men de blir verre nå, sa Larsen.

Men han er ikke redd for en utfordring.

– Denne bevegelsen har en lang historie. Er det noe vi kan, så er det å jobbe i motgang. Jeg er optimist. Vi har verktøyene, vi har folkene og vi har kompetansen. Det kommer til å bli motvind, men hvis ikke vi skal stå i den, hvem skal da gjøre det?

Felles idémyldring

Med Odd-Haldgeir Larsens motivasjonstale i bakhodet gikk leder- og nestlederne i gang med arbeidet. På plass var også verveansvarlige og seksjonsledere fra de fleste fylkene, som ble med ungdommene på en felles idémyldring. De ble delt inn i grupper etter fylke.

Manet til kamp: Odd-Haldgeir Larsen manet til kamp mot den borgerlige regjeringa da han snakket til ungdommen på leder- og nestledersamlinga på Sørmarka.

Grappa fra Østfold, Akershus og Oslo mente det må til en kulturforandring innad i Fagforbundet.

– Alle sier at verving er viktig, men ingen gjør noe med det. Debatten må løftes opp i de overordnede organer i forbundet, vi må ha pådrivere i alle ledd, seksjoner, pensjonister og ungdom, sa talsperson for grappa, Liz Yvonne Aslaksen, og fortsatte:

– Vi mener også at vi må ha en gjennomgang av det materialet vi har. Fagforbundet har over 105 yrkesgrupper, vi dekker et veldig bredt felt. Det er mange som organiserer seg opp mot yrket sitt, og derfor bør vi profesjonalisere oss på faglitteraturen for de forskjellige yrkene.

Vi må være stolte

Blant forslagene som gikk igjen hos de fleste gruppene, var bedre synlighet. De aller fleste var enige om at forbundet må bli mer synlig ute, også for dem som allerede er medlemmer, og ta seg god tid

og gjerne besøke samme arbeidsplass flere ganger.

Grappa fra Hedmark og Oppland var mer opptatt av å styrke tillitsvalgtopp-læringen.

– Du skal ha kjennskap til det du driver med. Med mer og bedre opplæring blir du tryggere i rollen. Husk at vi aldri er sterkere enn det svakeste leddet, så framfor å hele tiden bruke de flinkeste foreningene bør vi heller jobbe med å bygge opp de svakere, sa Arnfinn Sjøenden.

Gruppearbeidet viste seg å være svært fruktbart, og gjennomgangen av alle forslagene tok flere timer. Ett tema gikk igjen hos samtlige grupper.

– Vi må bli flinkere til å skryte av oss selv og være stolte av politikken vår og det vi får til, avsluttet Sjøenden.

MARTINE GRVMYR

Pekte ut veien videre

– Vi skal fortsette å utvikle organisasjonen vår, for å bli enda bedre til å gjennomføre politikken. Vi skal bli fler og enda sterkere og vi skal holde fast ved solidariteten vår, både ute i verden og her i Norge.

Dette var meldingen Mette Nord ga landsstyret da hun entret talerstolen på det nye landsstyrets første møte.

Mette Nord holdt en tale som gikk igjennom de viktigste utfordringene Fagforbundet står overfor, både organisatorisk og politisk. Hun innledet talen sin med å understreke landsstyrets betydning for samarbeidet i organisasjonen.

– Landsstyret er viktig, vi møtes fra alle lag i organisasjonen og blir enige om politikken og hva vi skal gjøre. Her er vi samlet både fra foreningsnivå, fra fylkene og fra sentralt hold. Det vi beslutter her blir effektivt spredd. Vi er enige og kan sette sakene våre ut i livet, sa hun.

Trenger all den styrke vi kan få

Mette Nord pekte på betydningen av å bygge organisasjonen videre.

– Vi er en betydelig maktfaktor med 330 000 medlemmer i ryggen. Skal vi få enda sterkere innflytelse, må vi være enda flere. Vi kommer til å trenge all den styrken. Vi har fått ei regjering som har sendt kraftige signaler om en utvikling som vil svekke medlemmenes interesser.

– Regjeringen vil ha mer konkurranse-

utsetting, det vil føre til tilbakeslag for vår jobbing for hele, faste stillinger og et godt vern for de ansatte. Oppsplitting og fragmentering svekker de ansattes posisjon og det svekker kvaliteten på tjenestene. Det siste nå er at tidligere kommunalt ansatte etablerer private selskaper som skal fungere som en slags meklere mellom innbygger og kommune. Slik skal innbyggerne få de tjenestene de har krav på, og sørge for at en eller annen leverandør leverer i henhold til bestilling. Det er galskap, sa Mette Nord.

Likestilling i revers

– Den nye regjeringa har kuttet fedrekvoten i svangerskapspermisjonen og utvider kontaktstøtteordninga, dette er tiltak som setter likestillingskampen i revers. Vi vet at det fortsatt er slik at kvinner tar den tyngste jobben hjemme og står for mange av omsorgsoppgavene. Vi vet også at det kommer til å mangle hundre tusen omsorgsarbeidere innen 2025. Vi trenger en politikk som stimulerer flere kvinner ut i arbeidslivet, ikke til å bli hjemme, sa hun.

Hun tok også fram forslagene om privatisering og oppsplitting av jernbanen.

Stevner fram: Mette Nord har overtatt stafett-pinnen og i sin første tale til landsstyret understreker hun at Fagforbundets politikk ligger fast.

Hun viste til erfaringer fra andre land der det finnes en rekke eksempler på at oppsplitting og privatisering er dyrt og ineffektivt, mens land som Tyskland, Frankrike og Sveits satser på statlige jernbaneselskap og har gode resultater.

– Det blir viktig å stå samlet i kamp mot alle disse angrepene og forverringene av medlemmenes lønns- og arbeidsvilkår og mot en politikk som vil gi et dårligere arbeidsliv for alle. Vi skal videreføre solidaritetsarbeidet, og er klare for å vinne nye seire sammen i perioden som kommer, avsluttet Mette Nord.

GEIRMUND JOR

Fagforbundets landsstyre var samlet for første gang etter landsmøtet, og vi spurte hva de tror de kommer til å bruke mest tid på i 2014?

Trond Finstad
SKA (Østfold)

– Verving. Jeg tror det blir stadig viktigere for oss i seksjonene å bruke det yrkesfaglige i vervinga. Så tror jeg kompetanseplaner må prioriteres mer i arbeidet vi driver med, det er en viktig kilde til å sikre medlemmene på arbeidsplassene.

Mona Nilsen
SKKO (Oppland)

– Godt fagforeningsarbeid. Vi må ut i alle ledd og klare å engasjere tillitsvalgte og organiserte på alle arbeidsplassene. Vi har også begynt å engasjere de tillitsvalgte mer i hvordan politikken som føres, får konsekvenser ute på arbeidsplassen.

Pål Bach
Aust-Agder

– Organisasjon. Vi kommer til å bruke en del tid på å nå helt ut til det ytterste ledd, og få det til å fungere. Vi holder leder- og nestledersamlinger for alle foreninger, og det begynner å hjelpe.

Reidun Viland,
kontrollkomiteén
(Møre og Romsdal)

– Som medlem av kontrollkomiteén blir min oppgave å sørge for at vedtakene fra landsmøtet blir fulgt opp i organisasjonen. Ellers er jeg veldig engasjert i det med privatisering og konkurranseutsetting, spesielt i Oslo hvor de nå også vil selge ut barnehagene.

Spar regnskogen

Får du OSS e-post-nyhetsbrev, kan du reservere deg mot å få papirutgaven. Fyll ut medlemsnummer og navn her for bare å få nyhetsbrev på epost og lese OSS på nett:

<http://oss.fagforbundet.no/om>

Guide i pensjonsjungelen

Hold hodet kaldt og husk hva du allerede kan om pensjon. Det vrirler av «falske profeter». Det er rådet LO Kommunes leder Klemet Rønning-Aaby gir til dem som forsøker å orientere seg i pensjonsjungelen.

– Mange journalister blir nyttige idioter i hendene på finansrådgivere som først og fremst vil få flest mulig til å komme til dem med sparepengene sine. Man skal være forsiktig med å lytte til råd fra folk som vil tjene godt på at du lytter til dem, advarer han.

Bukken og havresekken

Det går nesten ikke en dag uten at avisene har ulike varianter av spareråd, advarsler mot ulike pensjonsfeller, anslag på hvor mye man kan og bør spare osv. Mye av informasjonen kan være nyttig, men forteller bare en utvalgt del av sannheten.

Informasjonen i avisene dreier seg nesten utelukkende om de nye pensjonsordningene i privat sektor. De aller fleste av medlemmene i Fagforbundet har en pensjon som sikrer dem rett til å gå av med 66 prosent av lønna ved fylte 67 år. Det er også gode tidligpensjonsordninger som sikrer de aller fleste muligheter til å gå av tidligere, enten med tjenestepensjon eller AFP.

Dessverre er det slik at pensjonsordningene våre viderefører ulikhetene i

inntekt i arbeidslivet. Høy lønn gir mye å leve av når du blir pensjonist og lav lønn betyr at pensjonen blir forholdsvis lav.

Pensjonsordning under press

– Fagforbundet og resten av fagbevegelsen har sloss for pensjonsordninger som skal gjøre det mulig å ha et fullverdig liv når du går av som pensjonist. Det vil si at inntektsnedgangen ikke blir for stor.

– For deg som har hatt omtrent full stilling det meste av arbeidslivet, er dagens ytelsesbaserte pensjonsordning en god ordning. På grunn av skatteregler og samordningsregler vil du sitte igjen med en kjøpekraft som tilsvarer rundt 75 prosent av disponibel lønnsinntekt. Det er nok for de fleste, sier Rønning-Aaby.

– De offentlige tjenestepensjonsordningene er under kraftig press. Det er grunn til bekymring når NHOs leder Kristin Skogen Lund sier at pensjonsordningene i offentlig sektor må bli mer lik ordningene i det private. Hun vet godt at mange offentlig ansatte er lavtlønte og jobber deltid, og hun vet at mange presses over i uførepensjon blant annet fordi jobbene er for tunge. Det er uanstendig

Vi er klare: Pensjonsjungelen kan være en utfordring for tillitsvalgte i Fagforbundet. Denne gjengen glade t

av NHO å angripe disse gruppene adgang til en bra tidligpensjon. Det vil være å frata mange mennesker, hovedsaklig kvinner, muligheten til å klare seg på egen pensjon. Det går ikke LO Kommune med på, sier Rønning-Aaby. Han legger til at samarbeidet mellom staten og KS virker i overkant nært og godt om dagen.

Sjekk pensjonen din

Det finnes flere gode kalkulatorer som kan fortelle deg hva du kommer til å sitte igjen med i pensjon. Er du KLP-medlem er det letteste å gå inn på klp.no og sjekke pensjonen din der.

En annen mulighet er å bruke NAVs kalkulator.

Kan kombinere lønn og pensjon

I sommer vant fagforeningene i kommunesektoren en viktig rettssak som sikret kommuneansatte rett til å tjene opp pensjon fra første time de jobber. Det var en viktig seier, men den skapte usikkerhet om pensjonistenes mulighet til å jobbe ved siden av pensjon hos tidligere arbeidsgiver.

– Den usikkerheten er nå ryddet av

veien for alderspensjonistene, men ikke for AFP-pensjonistene. Vi har fått en ordning som gjør at alderspensjonistene kan jobbe så mye de vil ved siden av pensjonen til en avtalt pensjonistlønn på 175 kroner timen pluss tillegg for ubekvem arbeidstid, sier Rønning-Aaby.

Ikke alle råd er gode

Rønning-Aaby advarer folk mot å stole blindt på bankenes pensjonskalkulatorer. Dette må leses med forsiktighet. De aller fleste av disse kalkulatoren tar utgangspunkt i at du skal spare opp til 80 prosent av inntekten i pensjon. Det er sjølsagt ikke feil å ha en høy pensjon, men det er likevel ikke sikkert at det er lurt å bruke store deler av inntekten til pensjonssparing mens du for eksempel er i etableringsfasen.

Mange av rådene til alle ekspertene er sjølsagte og verdiløse. Det er klart det er bra å være gjeldfri, men svært ofte er man ikke det når pensjonsalderen kommer. Det behøver ikke å være noe problem. På samme måte er det med de mange rådene om å legge opp millioner i sparekapital for livet som pensjonist.

Over 65? Kan ikke tjene ei krone ved siden av AFP

Fagforbundet har møtt en kald skulder hos KS når det gjelder AFP-pensjonisters mulighet til å jobbe ved siden av AFP.

Alderspensjonister kan jobbe full stilling på pensjonistvilkår, mens AFP-pensjonister mellom 62 og 64 år kan tjene 15 000. De som er over 65 og får full AFP beregnet som alderspensjon, kan imidlertid ikke tjene ei eneste krone uten avkorting i pensjonen.

Urettferdig og urimelig

– Dette er helt ulogisk og brudd med den arbeidslinjen vi trodde vi var enige om. Det er urimelig og urettferdig at en person på 65 som har særaldersgrense og dermed regnes som alderspensjonist kan jobbe så mye hun eller han vil for 175 kroner timen, mens en annen person på samme alder og med samme pensjon

uten særaldersgrense ikke får jobbe i det hele tatt uten avkorting i pensjonen. Dette er helt uforståelig, sier lederen i LO Kommune, Klemet Rønning-Aaby. Fram til i dag har AFP-pensjonistene i kommunesektoren fra 65 til 67 år blitt behandlet som alderspensjonister, men ikke nå lenger.

KS har avvist alle forslag, og vil ikke en gang tillate at pensjonistene i denne gruppa får tjene det såkalte toleransebeløpet på 15 000,-. Det betyr at disse pensjonistene ikke kan tjene ei krone ved siden av pensjonen, hvis de ikke har delvis AFP og er delvis i jobb.

Denne saken kom opp etter at Fagforbundet vant en viktig seier i arbeidsretten. Retten kom fram til at alle skal tjene opp rett til pensjon for all tid de jobber. Det var bra, men skapte problem for alderspensjonister som jobbet ved siden av pensjonen sin. De mistet denne retten helt.

God løsning fikk dårlige følger

LO Kommune forhandlet da fram en av-

tale om pensjonistlønn, det vil si at alderspensjonister skulle kunne jobbe så mye de ville til en lønn på 175 kroner timen pluss tillegg. Det er godt nok for de fleste. Det er denne avtalen KS nå tolker helt annerledes enn tidligere praksis. De godtar ikke at de mellom 65 og 67 år som får sin AFP regnet som alderspensjon, skal behandles som andre alderspensjonister. De ville heller ikke gå med på vårt krav om at de som hadde gått av tidligere skulle beholde de reglene som gjaldt på fratledelsestidspunktet.

– Jeg kan love at siste ord ikke er sagt i denne saken. Vi skal ta dette opp med KS på nytt og forsøke å finne en løsning. Vi mener selv vi fikk en bra løsning for alderspensjonistene og tok det for gitt at ordningen ble lik for alle kommunale pensjonister over 65 år. Slik gikk det ikke i denne omgangen, sier Rønning-Aaby, som legger til at LO Kommune mener KS har valgt ei linje

som er helt på tvers av samfunnets interesser.

Brudd med arbeidslinja

– Vi ønsker at folk skal jobbe lenger, og så stenger KS dem i praksis ute. Vi vet at både helseinstitusjoner og andre døgn-åpne kommunale tjenester har stor nytte av å bruke disse seniorene, både på grunn av deres kompetanse og fordi de fyller huller i vaktplanene. Pensjonistene ønsker å bidra, og kommunene trenger arbeidsinnsatsen deres. Hvorfor kommunenes interesseorganisasjon står på dette – som åpenbart er på tvers av alles interesse – er uforståelig, sier Klemet Rønning-Aaby.

Det er heller ikke funnet en løsning for de som er uføre, og jobber litt hos en annen kommunal arbeidsgiver enn sin opprinnelige. Disse vil fra 2014 bli meldt inn i pensjonsordningen for det de jobber, og får sin uførepensjon redusert i den perioden de har arbeidsinntekt.

ARKIVFOTO: KARI-SOFIE JENSEN

Tillitsvalgte fra Fagforbundet Grünerløkka vil gjerne hjelpe medlemmer med svar på vanskelige spørsmål.

For de fleste er det umulig, og du trenger ikke bli redd for pensjonisttilværelsen av den grunn.

Alle de store finansforetakene anbefaler arbeidstakere i privat sektor å gjøre investeringsvalg for den oppsparte pensjonskapitalen. Det kan være lurt, men det er også noe de ikke forteller. Før du gjør slike valg, er banken forpliktet til å tilføre pengene dine en fast rente, uavhengig av hvordan renter og verdensøkonomi utvikler seg. Når du selv gjør investeringsvalg faller rentegarantien bort. Dermed er det du, og bare du, som må ta eventuelle tap hvis markedet og verdensøkonomi endrer seg.

Hvis du har hørt på råd og spart mye av pensjonskapitalen i aksjefond og det virkelig krakker, har du ingenting igjen. Valgene bør for eksempel vurderes forskjellig for en 60-åring sammenlignet med en 30-åring.

– Bare du må ta ansvaret, og ingen kommer til å hjelpe deg hvis alt er tapt dagen før du går av, advarer Rønning-Aaby.

– Regelverket er komplisert og det er lett å gjøre feil som kan få store konsekvenser.

Det er for eksempel store forskjeller på AFP i privat og offentlig sektor. Dersom du er over 55 år risikerer du å tape retten til AFP dersom du går fra offentlig til privat sektor. Det gjelder selv om virksomheten du kommer til også har AFP.

Ikke likt

Rønning-Aaby forteller at pensjonsreformen har gjort at AFP i offentlig sektor og privat sektor er totalt ulike. Den offentlige er som før en midlertidig ytelse på maks fem år, og den private en livsvarig ytelse du kan ta ut tidligst fra fylte 62 år på strenge kriterier. Mens det er enkelt å kombinere AFP og videre arbeid i privat sektor, er det klare begrensninger i offentlig sektor. Du kan ta ut delvis AFP i offentlig sektor, men ikke tjene over 15 000 kroner i året ved siden av offentlig AFP-pensjon.

GEIRMUND JØR

På topp i trusler på arbeidsplassen

Ifølge Statens arbeidsmiljøinstitutt (Stami) er Norge på europatoppen i vold og trusler på arbeidsplassen.

En av årsakene kan være at helse- og sosialsektoren i Norge er stor sammenlignet med andre land. Det er også i helse- og sosialsektoren det oppleves mest vold og trusler. Samtidig har vi også hatt mer oppmerksomhet på denne problematikken her i landet de siste årene.

Det er viktig at vold og trusler i arbeidsmiljøet blir tatt på alvor. Arbeidsgiver skal kartlegge risikoen og lage en plan for forebygging. Videre er det viktig med rutiner for håndtering av vold og trusler, samt oppfølging av ansatte som blir utsatt. Gode rutiner er viktig for å forebygge slitasje og sykefravær som følge av vold og trusler på arbeidsplassen. Stikkordet er samarbeid for en tryggere arbeidsplass.

Utvalg for arbeidsmiljøaktivitetene i Fagforbundet skal avholde konferanse for vernetjenesten på Gardermoen den 4. og 5. mars 2014. På denne konferansen vil blant annet IA-arbeidet og vold og trusler på arbeidsplassen være tema.

Vi vil derfor oppfordre alle fagforbundets hovedverneombud og verneombud til å melde seg på. Dette er viktige tema hvor verneombudene har en sentral rolle.

Vi ønsker alle Fagforbundets verneombud og tillitsvalgte et godt og aktivt 2014. Kanskje vi sees på konferansen i mars.

SYLVI NERGÅRD, ORGANISASJONSENHETEN

FOTO: SIMEN AKER GRIMSRUD

Jan Tore Sanner (H) har ansvar for kommunesektoren i den nye regjeringa.

Endringer med ny statsråd

En ny regjering vil ofte gjøre noe nytt, og statsråd Jan Tore Sanner varslet endringer i *Saman om ein betre kommune*. Endringer blir det, men ikke så dramatiske som enkelte fryktet. Trepertssamarbeidet ligger fast.

Den rødgrønne regjeringa vedtok å åpne for ytterligere 20 kommuner i programmet og i tillegg forlenge programperioden fra 2015 til 2017 for de kommunene som skulle komme sist inn i programmet. Dette ble nedfelt med samarbeidspartene sentralt.

Endringer

Etter regjeringsskiftet mottok partene følgende melding fra KR-D: Vil orientere om at ny politisk ledelse i departementet har besluttet at det ikke gjennomføres noe nytt opptak i *Saman om ein betre kommune* på dette tidspunkt. Det vil komme invitasjon til et møte i programrådet så snart som mulig.

Meldingen kan tolkes på flere måter. Fredag 29. november møttes partene med kommunalminister Sanner for første gang. Statsråden understreket at regjeringas viktigste prosjekter på kommuneområdet er kommunestruktur. De var opptatt av å fornye, forbedre og forenkle, med et spesielt blikk på tidstyver som hindringer for å yte gode tjenester.

Færre kommuner

Statsråden uttrykte at programmet også oppfattes som interessant for ny politisk ledelse og at det er et ønske om å videreføre det. Men, to endringer vil ny politisk ledelse gjennomføre. For det første blir det ikke nytt opptak av kommuner i programmet. For det andre ønsker statsråden å beholde avtalen slik den var opprinnelig, som betyr at den varer ut 2015.

Positive signaler

Statsråden påpekte i møtet at det er naturlig at det undertegnes en ny avtale med nye ledere. Tida fram til 2015 skal brukes til å diskutere en eventuell forlengelse. I tillegg blir det også vurdert om eventuelle andre tema skal tas inn i programmet. Statsråden var altså åpen på omfang og varighet, og uttrykte i en pressemelding:

– Dette utelukker selvfølgelig ikke

at vi kan komme til å ta opp flere kommuner på et senere tidspunkt. Men 107 kommuner er allerede et betydelig antall. Frem til vi har høstet noen erfaringer tror jeg det er lurt å konsentrere oss om å få frem gode resultater i kommunene som allerede er tatt opp.

Spre de gode erfaringene

– Programets omfang og arbeidsform i det systematiserte partssamarbeidet tilsier at kommunene vil skape gode resultater. Dette kan spres til øvrige kommuner, sa nestleder Odd-Haldgeir Larsen i Fagforbundet.

Også de øvrige hovedsammenslutningene er positive til at regjeringen prioriterer programmet *Saman om ein betre kommune*. Alle er opptatt av å få til og vise fram gode resultater som andre kan lære av.

Status pulje 1

I de neste to årene blir det lagt vekt på de kommunene som fortsatt jobber i programmet. Ressursgruppa gjennomfører en kartlegging av ønsker og behov hos kommunene i pulje 1 for å skaffe mer oversikt over hva vi kan bidra med. Anne Grimrud i Omstillingsenheten mener at mange kommuner har interessante prosjekter.

– Vi ser at de som har jobbet lenge med trepartssamarbeid som metode finner interessante og gode løsninger på problemer de har slitt med, sier hun.

– Men det er flere som sliter og som ønsker seg videre støtte og oppfølging. Nettopp å være med i nettverk gir god trekraft i det kommunale utviklingsarbeidet. Arbeidet i prosjektet *Saman om ein betre kommune* blir en viktig arena i åra som kommer. Trepertssamarbeidet, som grunnlaget for god utvikling i kommunal sektor, må forankres, mener Anne Grimrud.

OMSTILLINGSENHETEN

PERSPEKTIV

ILLUSTRASJON: TRUDE TJENSVOLD

FOTO: PER FLAKSTAD, FAGBLADET

STEIN REEGÅRD

Sjefsøkonom og leder av LOs økonomiske kontor

KOMMENTAREN

Skatt en viktig politisk skillelinje

Skattesystemets oppgave er først og fremst å finansiere den offentlige tjenesteyting, pensjoner og andre overføringer fra stat og kommune til ulike grupper og formål.

Skattesystemet anvendes også til å påvirke den økonomiske utviklingen. Samlet etterspørsel og aktivitet i samfunnet kan stimuleres/redueres ved å redusere/øke de samlede skatter. På delområder kan etterspørsel etter og produksjon av en bestemt vare dempes eller stimuleres ved å sette en bestemt avgift opp eller ned.

Skattesystemet er også viktig for å påvirke den enkeltes inntektsforhold og dermed fordelingen av goder og byrder i økonomien. Fordelingen påvirkes først og fremst gjennom beskatningen av formue og inntekt. Lave inntekter og formuer har i Norge hatt lav skatt, mens reglene tar sikte på at det skal betales mer når inntekt og formue øker.

Den viktigste endringen i Høyre/Frp-regjeringens første budsjett dreier seg om skatt. Og den domineres av skattelette på åtte milliarder kroner, som etter hvert vil gi oss mindre tjenester og ytelser fra fellesskapet. Det gis betydelige lettelse i toppen; bare en liten nedjustering for vanlige inntekter. Endringene gir mest skattelette for dem som har mye fra før.

Skattelette på ulike inntektsnivåer (kroner per år)

Bruttoinntekt	300 000 – 350 000	-	100
	350 000 – 400 000	-	400
	450 000 – 500 000	-	900
	1- 2 millioner	-	6 800
	2 millioner og over	-	39 000

Tabellen viser virkningen av de ordinære skattereglene, inklusive formuesskatten som dempes med cirka en tidel eller snau to milliarder. Selve satsen reduseres med 0,1 prosentenheter, til 1,0 prosent av formuen. I tillegg kommer andre endringer, som heller ikke har bra fordelingsvirkninger. Arveavgiften fjernes, noe som naturligvis slår mest ut for de som arver store verdier.

Stoltenberg II foreslo nye regler for skatt på boliger som selges med gevinst når eieren hadde bodd der lite, hvor skattefriheten på gevinsten skulle dimensjoneres etter botid målt mot eiertid. Dette forslaget ble fjernet av ny regjering.

Ordningen Bolig med skattefradrag (BSU) utvides. Dette kan høres fint ut, men gir det offentlige et inntektstap på cirka 1 milliard kroner per år. For dette får vi ikke flere boliger, men en økonomisk støtte til den del av ungdommen som har hatt penger å sette i banken, de med best økonomi. Spareoppfordringen virker heller ikke så sterkt når bankene anbefaler at det oppsparte beløpet bør bli stående inne, for å gi fortsatt fradrag på skatten etter at boligen er kjøpt.

Den største faren ved skattelettepolitikken er kanskje at høyrepartiene er særlig sårbare for å miste grepet om den økonomiske styringen. Uansett økonomisk problem og situasjon skal skattelette være en del av løsningen samtidig som en skal prioritere mye annet. Dette kombineres ofte med en viss ettergivenhet overfor finanssektorens kort-siktige press for deregulering. Det ender i verste fall med finanskriser. Det har skjedd i andre land, og det skjedde i Norge på 1980-tallet.

OSS DOMMEN HAR FALT

Lesbisk kvinne trakassert på menighetsmøte

En lesbisk kvinne ble ansatt i fast stilling som leder for trosopplæringsarbeidet for barn og unge i en menighet i Oslo. Før hun tiltrådte, ble ansettelsen av henne diskutert på et åpent menighetsmøte. Hun ble anbefalt å ikke være til stede på møtet, men hennes kone var der og reagerte sterkt på debatten.

Landsforeningen for lesbiske, homofile, bifile og transpersoner (LLH) henvendte seg til Likestillings- og diskrimineringsombudet for å få vurdert om kvinnen hadde blitt utsatt for trakassering på grunn av seksuell orientering.

Frykt for «homofil smitte»

Ombudet mente at debatten på menighetsmøtet utgjorde trakassering av kvinnen. Det var skrevet referat fra møtet, og uttalelsene som er nedtegnet handlet blant annet om homofil samlivsform ved ansettelser generelt, men også om ansettelsen av kvinnen. På møtet ble det uttrykt frykt for «homofil smitte» og at hennes legning ville ha dårlig påvirkning på menighetens barn og unge. Det framkom ulike syn på valget av henne, og noen mente dette var splittende for menigheten, mens andre støttet valget og oppfordret til å ønske henne velkommen. Debatten varte lenge, og kvinnens kone karakteriserte den som et personangrep.

Arbeidsgiver grep ikke inn

Noen av dem som deltok i debatten var personer som arbeidet som frivillige i menigheten, herunder innenfor barne- og ungdomsarbeid. En viktig del av stillingen til kvinnen ville være å samarbeide med frivillige på dette området, og trakasseringen ville dermed ha betydning for hennes arbeidsforhold. Hennes arbeidsgiver var referent på møtet, uten å gripe inn i debatten som oppsto.

Arbeidsgiver ansvarlig

Ombudet uttalte at det ikke var et vilkår for å konstatere trakassering etter arbeidsmiljøloven §13-1 (2) at arbeidsgiver selv har trakassert arbeidstakeren. Arbeidsgiver kan også være ansvarlig for trakassering begått av andre. I denne saken ble arbeidsgiver holdt ansvarlig for uttalelsene fra frivillige i menigheten. Ombudet mente dessuten at arbeidsgiver hadde plikt til å gripe inn og hindre ytterligere trakassering av kvinnen da debatten oppsto.

Brutalt eksempel

Nemnda har gitt kvinnen medhold i at hennes arbeidsgiver, Kirkelig fellestråd i Oslo, brøt arbeidsmiljøloven da de ikke

hindret at saken ble tatt opp på møtet. Kirkelig fellestråd i Oslo anførte i sitt svar til nemnda at det som skjer på et menighetsmøte ikke er deres ansvar, men nemnda er uenig:

«Når Den norske kirke har organisert seg på en slik måte at virksomhetsansvaret og arbeidsgiveransvaret er fordelt på to organer, innebærer ikke dette at fellestrådet kan fraskrive seg ansvaret ved å vise til manglende instruksjons- og sanksjonsmyndighet overfor menighetsrådet», heter det i vedtaket.

Fagforbundet teoLOGene, som har bistått kvinnen i denne saken, mente møtet i menigheten er «et brutalt eksempel på hvordan det går når kirken ikke makter å balansere ytringsfrihet mot plikten til å ta vare på enkeltpersoner, i dette tilfellet en ansatt».

MARIANNE BILLING

Valg i fagforeningene

Det ble vedtatt nye regler på landsmøtet om valgordningen i fagforeningene. De nye reglene skal gjøres gjeldende allerede på førstkommande årsmøter.

Etter §11.5.1 skal årsmøtet velge styre med følgende sammensetning: leder, nestleder, opplæringsansvarlig, kasserer, ledere av seksjonene, en pensjonisttillitsvalgt og en ungdomstillsvalgt. Den ungdomstillsvalgte må være 30 år eller yngre. Det er anledning til å velge en ungdomstillsvalgt opp til 33 år, dersom det ikke finnes kandidater som er yngre.

I tillegg skal årsmøtet velge et nødvendig antall styremedlemmer.

Det velges vara i rekke. For seksjonsledere, ungdoms- og pensjonisttillitsvalgte velges personlig vararepresentant som er nestlederne i seksjonene, ungdomsutvalget og pensjonistutvalget.

Det er også viktig å minne om den nye bestemmelsen i §11.3.5 om valgkomiteen, som skal velges på årsmøtet. Den må som hovedregel være sammensatt slik at også de ulike seksjonene, pensjonistene og ungdommen er representert.

Siden valgkomiteen som skal forberede kommende valgene allerede er valgt etter gamle regler, er det viktig at styrene drøfter om disse komiteene eventuelt bør suppleres slik at seksjonene, ungdommen og pensjonistene blir representert.

Husk: Nye valgeregler i fagforeningene.

Nye ambassadører for Palestina

I forbindelse med fornyet avtale med Norsk Folkehjelp, vedtok landsstyret i desember å opprette et nytt ambassadørkorps for Palestina. Fagforbundets fylkesledere vil foreslå to tillitsvalgte fra hvert fylke. Selve ambassadørkorpsset blir på 25 personer. Det er planlagt nye reiser til Libanon og Palestina.

Siden at fylkene denne gangen vil foreslå to kandidater, vil noen av dem som allerede er ambassadører i dag forsette, mens andre ikke blir med. Det er opp til fylkene å vurdere hva som er best for fylket: Kontinuitet eller helt nye for å spre engasjementet mest mulig i organisasjonen. Fylkene har frist til 15. januar med å komme med forslag. Det blir ambassadørsamling 17. februar.

Ambassadører anno 2013: Besøk i Shattila camp i Beirut.

FOTO: KARI-SOFIE JENSEN

Flere midlertidige gir færre fast ansatte

Enklere tilgang til midlertidige stillinger bidrar ikke til å få flere ut i jobb, viser en forsker doktorgrad. Tvert imot viser erfaringer fra en rekke undersøkelser i ulike land at resultatet blir færre fast ansatte og et todelt arbeidsmarked.

Konsekvensene av en såkalt oppmyk-

ing av arbeidsmiljøloven er blant annet at arbeidstakere på midlertidige kontrakter vil slite med å skaffe seg fast jobb, mens de som har fast jobb vil tviholde på sine rettigheter.

Les hele saken i oss.fagforbundet.no.

Barnehagedagen 2014

Neste års barnehagedag markeres tirsdag 18. mars. Årets slagord er: Jeg har noe å si! og te maet er demokrati og barns medvirkning. I 2014 er det 200 år siden Norge fikk sin egen grunnlov, og Barnehagedagen skal ta for seg på barnehagens arbeid med barns rettigheter, demokrati og medvirkning.

Med tema grunnlovsjubiléet og barns medvirkning oppfordrer vi barnehagene til å samtale om og lage en egen «grunnlov» for sin barnehage, som tar utgangs-

punkt i barnas barnehagehverdag. Det blir laget en plakat som barnehagene kan bestille gratis på nettsidene fra januar, og som kan brukes til å skrive/lage en ekstra flott, egen grunnlov med barna.

Barnehager og lokal- og fylkeslag står fritt til å delta og velge eventuelt andre aktiviteter på Barnehagedagen, inkludert samarbeidspartnere. Vi håper at så mange som mulig velger å markere dagen på en eller annen måte.

På nettsidene (under SKKO) vil det bli lagt ut faglig informasjon om temaet i tillegg til idéer, ulike maler og pdf'er av materiell til markeringen. Det er også laget et enkelt pedagogisk opplegg for å arbeide med barns medvirkning i barnehagen. Barnehagene vil som tidligere kunne bestille ferdige pakker med plakater til bruk i forbindelse med markeringen.

Medlem? Logg inn på <http://medlem.fagforbundet.no>

I medlemsportalen finner du tariffavtalene dine, hvem som er dine tillitsvalgte og mye mer

oss faglig kokebok

Når et medlem spør om pensjon

Fagforbundets tillitsvalgte kan ikke vite alt om alt. Dessuten er enkelte områder så vanskelige at det er fare for å svare feil. Pensjon er et slikt område. Men hva gjør vi da, når noen kommer til oss med spørsmål?

Når folk spør om sin egen pensjon, for eksempel om når det er lurt å gå av eller andre ting knyttet til rettigheter, må du være ekstra varsom siden gal informasjon kan føre til at noen taper penger.

Du får en ganske god prognose for egen pensjon på pensjonskalkulatoren. De fire viktigste, NAV, KLP, Statens pensjonskasse (SPK) og Norskpensjon finner du på minpensjon.no.

Medlemmer i KLP kan ringe 05554 for en komplett beregning av hva de kommer til å få i pensjon. Skal du få svar på opptjening i andre kommunale pensjonskasser som Oslo pensjonsforsikring eller Trondheim kommunale pensjonsforsikring, må du ringe eller skrive til pensjonsleverandøren til den jobben du har nå.

Generelle spørsmål

Fra tid til annen har folk generelle spørsmål om hvordan pensjonsordningene er bygd opp og fungerer. Dessuten er mange usikre på hva som er sant og usant, og hvem man kan stole på i det virvaret av tips og råd som florerer.

På www.fagforbundet.no/pensjon har vi lagt ut artikler og ofte stilte spørsmål. De sier noe om våre standpunkt og kan kanskje hjelpe på oversikten.

KLP og SPK har liknende sider. Det har også minpensjon.no.

Det er viktig å huske at pensjonsordningene i offentlig og privat sektor har blitt veldig ulike. Faren for misforståelser og direkte gal informasjon er derfor stor

hvis du og medlemmet ikke snakker om samme ordning. Derfor: Sjekk!

Pensjonspolitik

Det er alltid gøy å diskutere politikk, og det finnes sjelden én sannhet. På pensjonsområdet spenner meningene fra dem som ønsker å skrote hele pensjonsreformen til dem som mener at det må kuttes enda mer i rettighetene til vanlige folk. Frp har til og med ønsket å gjøre alle til minstepensjonister og la folk spare alt selv, men det er riktignok noen år siden.

Fagforbundet kjemper for å utvikle og bevare de ordningene vi har i dag, og om det blir omlegginger, jobber vi for at ingen kommer dårligere ut enn i dag. Vi mener det er høye ambisjoner, for motkreftene er sterke. Vi mener det er galt at offentlig tjenstepensjon må bli mer lik ordningen i privat sektor, rett og slett fordi det vill bety at mange vil komme dårligere ut enn i dag, særlig med tanke på muligheten til tidligpensjon.

GEIRMOND JOR

Fagforbundet siden sist

■ I 2012 hadde Fagforbundet Mandal – Lindenes streikekontor i lokalene til Fyrlyset og Jobbens arbeid for rusmisbrukere. Anne Mette Foshaugen, leder av Fagforbundet Mandal-Lindenes ble imponert over jobben de gjorde og overrakte organisasjonen 5 000 kroner til arbeidstreningsprogrammet for rusmisbrukere.

■ Fagforbundet Bærum og Fagforbundet Notodden har bevilget penger til nødhjelp. Bærum bevilget 15 000 til Filippinene og 10 000 til syriske flyktninger. Notodden bevilget 5 000 til Filippinene. Fagforbundet Bærum oppfordrer også andre fagforeninger til å bidra.

■ Fagforbundet Trondheim gir 5 000 kroner til organisasjonen Streetlight istedenfor julegaver til ansatte og samarbeidspartnere. De oppfordrer andre fagforeninger til å gjøre det samme.

■ Fagforbundet Træna med sine 40 medlemmer har gitt 1 000,- kroner til Streetlight-barnehjemmet på Filippinene, og oppfordrer alle andre lokalforeninger til å gjøre det samme.

■ Landsmøtet bevilget 200 000 til Norsk Folkehjelps arbeid for syriske flyktninger og oppfordret fylker og fagforeninger også til å bevilge.

■ Arbeidsutvalget i Fagforbundet Nordland har bevilget kroner 5 000,- til nødhjelpsstafetten Syria og oppfordrer alle våre fagforeninger til å støtte denne stafetten.

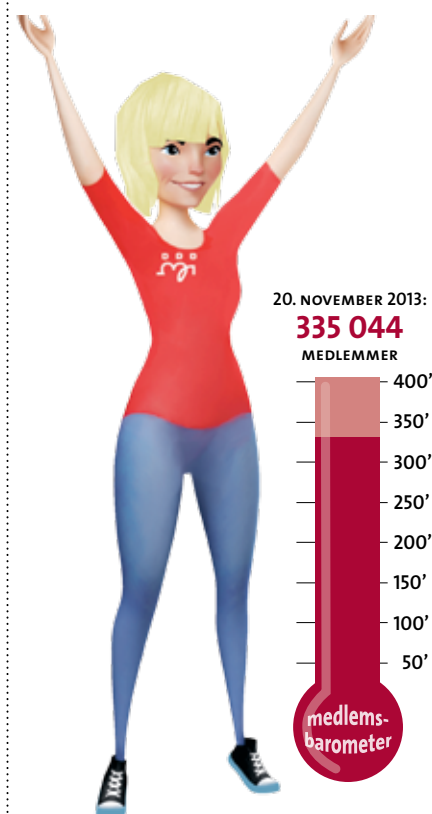
■ I september toppet Fagforbundet Oslo statistikken. Med 19 nye faste bidragsytere i november er de på nytt i toppen. Fagforbundet Nordland følger tett, på andre plass med 16 nye bidragsytere til SOS-barnebyen.

■ Krisesenteret i Indre Østfold og Fagforbundet i Eidsberg arrangerte åpen filmvisning i Festiviteten kino i desember, med filmen «Før snøen faller» som handler om tvangsekteskap. Filmen er regissert av askimingen Hisham Zaman.

■ Fagforbundet Bærum har bestilt 100 eksemplarer av filmen fra Fagforbundets barneby i Angola. Disse skal deles ut på alle tjenestestedene i kommunen.

■ Årets lønnsstatistikk viser en vekst i gjennomsnittslønn på 3,4 prosent i privat sektor, 2,6 prosent i statlig sektor og 3,9 prosent i kommunal sektor.

■ Fagforbundet har per i dag 335 476 medlemmer. Av disse er 214 298 yrkesaktive.

FAGFORBUNDET

UTGIVER: Fagforbundet

OSS PÅ NETT: oss.fagforbundet.no

ANSVARLIG REDAKTØR: tone.zander@fagforbundet.no

FAGREDAKTØR: kari-sofie.jenssen@fagforbundet.no

I REDAKSJONEN: randi.tevik@fagforbundet.no

marianne.billing@fagforbundet.no

maria.wattne@fagforbundet.no

LAYOUT: berit.paulsen@fagforbundet.no

REDAKSJONEN AVSLUTTET: 18. desember 2013

OPPLAG: 20 000

TRYKK: Aktietrykkeriet

ISSN: 1891-2184

FOTO: KARI-SOFIE JENSEN

Kim Håkon Pedersen

– Hun var strengt tatt på overtid som representant for Fagforbundet Ungdom, ler den tidligere barne- og ungdomsarbeideren og vernepleieren fra Salangen i Troms.

I ei forening med rundt 300 medlemmer, er han alene som frikjøpt.

– Jeg har vært hovedtillitsvalgt siden 2009, og det var veldig deilig å bli fullt frikjøpt i 2012.

Populære tiltak

Foreninga har hatt et travelt år.

– Det har vært mye aktivitet rundt 10-årsjubiléet, blant annet en ekstremt vellykka grillkveld hvor over 100 medlemmer møtte, sier Pedersen.

Retten før jul fikk de oppslag i lokale medier på det som har blitt en førjulstradisjon, nemlig å invitere alle medlemmene på kino. Det ble rekordstort oppmøte.

– Vi i fagforeningsstyret har erkjent at alle medlemmene er forskjellige, og at ikke alle har interesse for eller lyst til å delta på tradisjonelle fagforeningsmøter.

For oss er det viktig å gi et tilbud til alle, og vi kom da på ideen med å leie kinoen og vise gratis film. Vi har fått utrolig gode tilbakemeldinger alle de tre årene vi har gjennomført det. Ungene er store i øynene og veldig glade når de får vite at godteriet er gratis. Foreldre og besteforeldre er også veldig fornøyd, og alle koser seg, sier Pedersen.

Over 200 medlemmer kom for å se Jul i Flåklipa, og det ble ikke plass til alle.

– Som plaster på såret fikk de som ikke kom inn en ordinær kinobillett med seg hjem, forsikrer Pedersen.

Bra belegg

– Hva er ditt beste verveargument?

– Du skal være trygg på at den dagen du trenger hjelp, så har du ei stor og sterk fagforening i ryggen. Det kan i hvert fall medlemmene i Salangen stole på.

– Når vi får tildelt vervemål fra sentralt hold, blir det nesten litt komisk. Hvor skal vi hente dem fra når vi allerede organiserer nærmest rubb og stubb? Det

tillitsvalgt min hverdag

oss@fagforbundet.no

Arva verv: Hovedtillitsvalgt i Fagforbundet Salangen meldte seg inn i Kommuneforbundet som lærling i 2001. Sitt første tillitsvalgtverv fikk han året etter, i arv fra mora si.

måtte i så fall være å finne fram til vikarer og midlertidige ansatte. Der har vi litt å gå på, sier han.

Unge først

Pedersens hjertesak ligner et hjertesukk.

– Som gammel ungdomstillitsvalgt vil jeg trekke fram hvor viktig det er å rekruttere nye, unge medlemmer. Vi må ikke gå i fella og være tilfreds med det vi har, men sørge for å sikre nye generasjoner, mener Pedersen.

Som når fagforeninga hans arrangerte førjulskinoen.

– Da kom det en del barn, og jeg liker å tenke at kanskje var det noen av dem som spurte hva Fagforbundet er, og at en forelder eller besteforelder forklarte viktigheten av å være fagorganisert, forteller Pedersen.

Og slik har Fagforbundet Salangen sikret nye medlemmer for framtiden.

ELLISIV SOLSKINNSBAKK

Tannhelsesekretærer seiret i Høyesterett

– Fantastisk, sier Fagforbundets leder, Mette Nord. Høyesterett gir Fagforbundet medhold i at tannhelsesekretærer som har vært utsatt for kvikksølv, har fått yrkessykdom.

Mette Nord sier tannhelsesekretærene er et kvinnelig motstykke til nord-sjødykkerne.

– At dette måtte gå helt til Høyesterett, er tragisk. Denne seieren har enormt stor betydning. Det viktigste er at tannhelsesekretærene nå har blitt trodd. Det har ikke vært lett å få gjennomslag for at kvinner som får skader og plager av jobben sin, også har rett til yrkesskadeerstatning. Dette kan sammenliknes med løsemiddelsaken og nord-sjødykkerne fra de mannsdominerte delene av arbeidslivet.

– Det handler om å bli respektert og verdsatt, understreker Mette Nord.

Viktig prinsipp

Dommen er prinsipielt viktig. Forbundsadvokatene har omkring 100 saker for medlemmer som har fått helse-

skader av kvikksølv, og venter på avgjørelse om yrkesskadeerstatning. Dommen i Høyesterett gir en prinsipiell avklaring på lovtolkningen i disse yrkesskadesakene.

Fagforbundet fikk fullt medhold og får dekket alle sine saksomkostninger. Tidligere tannhelsesekretær Bertha Regine Serigstad har frontet saken.

– Saken har vært en tung bølge for henne i mange år, sier Fagforbundets advokat Anne Gry Rønning-Aaby til Fagbladet. Hun har ført saken for Bertha Regine Serigstad gjennom trygderetten, lagmannsretten og helt til Høyesterett.

Advokat i Fagforbundet Anne Gry Rønning-Aaby har ført saken på vegne av tannhelsesekretærene.

Flere langtidsledige i Europa

Langtidsledighet er en ny utfordring for mange land. Det blir stadig vanskeligere for arbeidssøkere å finne ny jobb innen seks måneder eller mindre. Det viser den nye utgaven av ILOs rapport om nøkkeltall for arbeidsmarkedet: «Key Indicators of the Labour Market».

Sammenlignet med hvordan situasjonen var før finanskrisen i 2008 har tiden det tar før arbeidsledige er tilbake i ny jobb blitt stadig lengre i enkelte land. I Spania, Storbritannia, USA, Serbia og Bulgaria har langtidsledigheten økt med 40 prosent eller mer i forhold til 2008.

Fremdeles fengslet i Kasakhstan

16. desember var det to år siden det brutale politiangrepet på streikende oljearbeidere i Kasakhstan. 17 mennesker døde. Av de 37 arbeiderne som fikk fengselsstraff, sitter syv fremdeles i fengsel.

Uavhengige fagforeninger i Kasakhstan, Russland, Ukraina, Hviterussland og Georgia samt deres internasjonale støttespillere jobber for å få arbeiderne løslatt. De kjemper for at alle arbeidstakere i Kasakhstan skal ha lov til å organisere seg, til å streike og kjempe for anstendig arbeidsvilkår, yttingsfrihet og et anstendig liv.

Hver tredje polakk snytes for lønn

En av tre polakker som arbeider i Oslo blir snytt for lønn og sykepenge, viser en undersøkelse gjort av forskningsinstituttet Fafo. Like mange jobber svart eller grått. Det vil si at de ikke har skriftlig kontrakt og/eller betaler skatt.

Bare to av ti polakker i byggenæringen i Oslo har fast jobb. Nesten halvparten av polakkerne rapporterte at de har arbeidet overtid uten å få overtidbetalt. En av åtte er truet med sparken. I byggebransjen tjener de polske arbeiderne 73 prosent av det nasjonale gjennomsnittet. To av får ti mindre enn minstelønn.

oss redaksjonen

oss@fagforbundet.no

Send oss en e-post og si din mening og kom med tips!

Fagforbundet Askøy gratulerer **ELSA HERADSTVEIT** med nye oppgaver som ny organisasjonssekretær for Fagforbundet Hordaland.

HALDIS REVHEIM er valgt som ny leder av Fagforbundet Hordaland og **ØRJAN MYRMEL** som ny nestleder.

BRITT V. DANIELSEN, rådgiver i Omstillingsenheten, har permisjon til 1. november 2014. Hun er nå tilbake hos familien i Bergen og arbeider som utdanningsleder ved Høgskolen i Bergen, avdeling for helse- og sosialfag.

Fagforbundet Oppland: Ny administrasjonssekretær er **TORUNN BRANDVOLD**. Torunn er vikar i 50 prosent stilling for **BRITT FINSRUDIEN** som har svangerskapspermisjon.